

МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ ЗА УМОВ МІЖНАЦІОНАЛЬНОГО СПІЛКУВАННЯ

*Кудрявцев В.М., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Для ефективного формування комунікативної культури студентів в умовах міжнаціонального спілкування необхідно дотримуватися таких педагогічних умов.

Перша педагогічна умова розвитку комунікативної культури студентів за умов міжнаціонального спілкування – педагогічний такт.

Друга педагогічна умова формування комунікативної культури студентів в умовах міжнаціонального спілкування – емпатія.

Третя педагогічна умова формування комунікативної культури студентів за умов міжнаціонального спілкування – толерантність.

Четверта педагогічна умова розвитку комунікативної культури студентів за умов міжнаціонального спілкування – етнічні умови.

П'ята педагогічна умова формування комунікативної культури студентів за умов міжнаціонального спілкування – знання мови основного етносу.

Аналіз психолого-педагогічної літератури показав, що найбільш доцільною для досягнення результативності нашого дослідження є блокова модель. На наш погляд, необхідно включити у структуру моделі процесу формування комунікативної культури особистості такі блоки, т. я. моделювання є одним із етапів педагогічного проектування:

- цільовий;
- організаційно-діяльнісний;
- змістовно-технологічний;

- оціночно-результативний.

Цільовий блок забезпечує спрямованість досліджуваного процесу.

Цільовий блок дозволяє визначити мету та намітити завдання, взаємозв'язок та деталізацію всіх компонентів моделі формування комунікативної культури студентів в умовах міжнаціонального спілкування. Мета досліджуваного процесу – формування комунікативної культури студентів за умов міжнаціонального спілкування. Ми виходимо з розуміння мети як ідеального, свідомо запланованого результату освітньої діяльності. Завдання, що деталізують мету моделі формування комунікативної культури студентів в умовах міжнаціонального спілкування, можна сформулювати наступним чином:

- розвинути у студентів стійку комунікативну культуру;
- забезпечити міцне освоєння студентами знань щодо формування комунікативної культури в умовах міжнаціонального спілкування;
- сформувати вміння розробки методів та технологій формування комунікативної культури студентів;
- створити умови для здобуття студентами досвіду з комунікативної культури студентів в умовах міжнаціонального спілкування.

Організаційно-діяльнісний блок визначає засоби, етапи та функції формування комунікативної культури студентів в умовах міжнаціонального спілкування.

Змістовно-технологічний блок включає методи та форми формування комунікативної культури студентів в умовах міжнаціонального спілкування. В оціночно-результативному блоці зосереджено критерії, показники та рівні сформованості комунікативної культури студентів в умовах міжнаціонального спілкування.

Графічно модель формування комунікативної культури студентів за умов міжнаціонального спілкування представлена на рисунку 1.

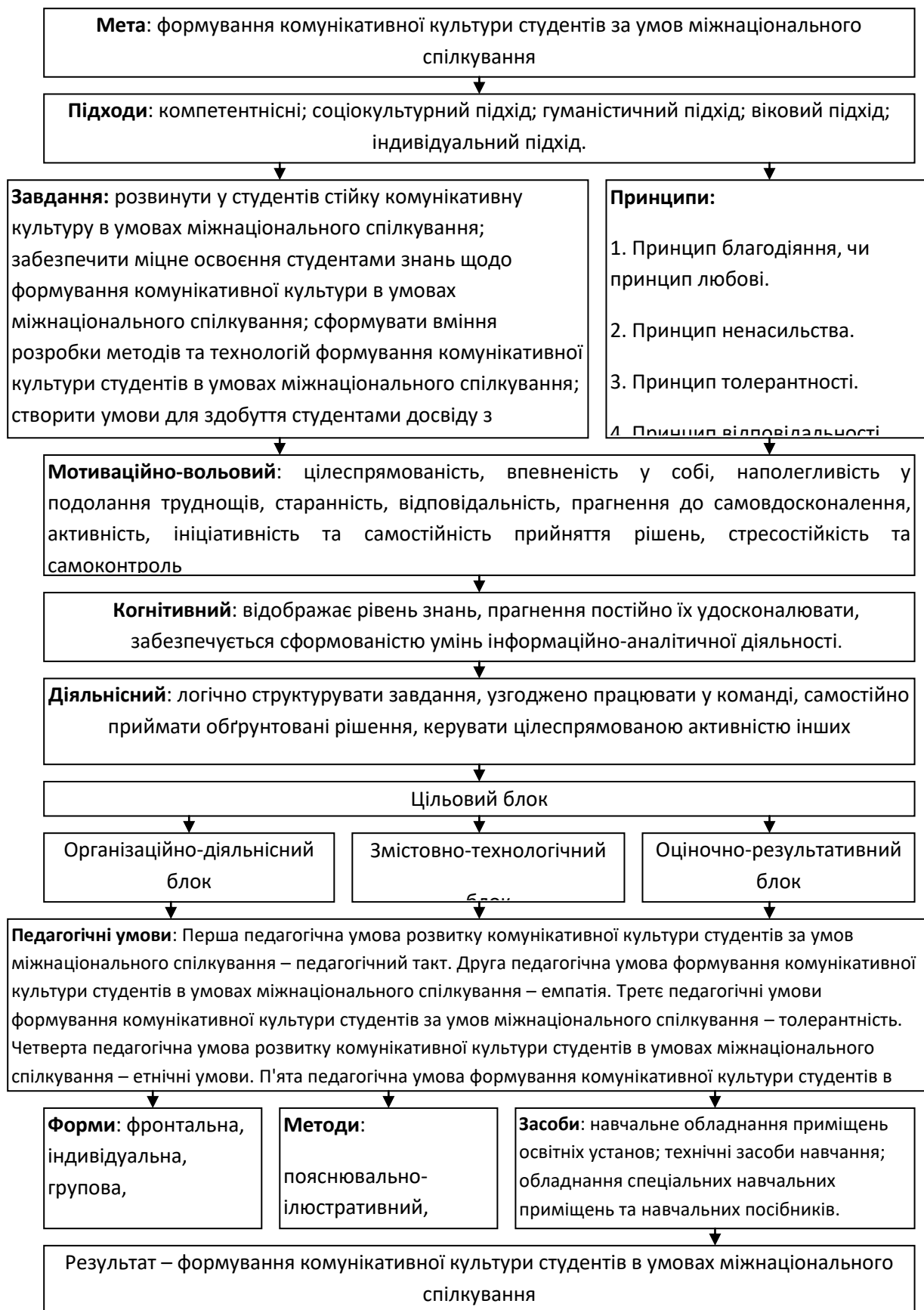

Рисунок 1. Модель формування комунікативної культури студентів за умов міжнаціонального спілкування

У зв'язку із соціально-економічними перетвореннями нашого суспільства та розширенням масової комунікації особливо актуальною стає проблема формування комунікативної культури студентів в умовах міжнаціонального спілкування.

Разом з тим, стан мовної культури студентів в умовах міжнаціонального спілкування розглядається, як кризовий у плані мовного етикету, бідного лексичного запасу, невміння спілкуватися на побутовому та професійному рівнях, а оскільки вміння спілкуватися – це атрибут цілісної комунікативної діяльності майбутнього фахівця, то важливою ланкою у підготовці студентів є розвиток мовної культури.

Дослідження, проведені нами у цьому напрямі, показали, що «основними недоліками системи розвитку комунікативної культури студентів в умовах міжнаціонального спілкування є:

- відсутність чітко поставлених цілей;
- пріоритетність профільних дисциплін;
- індивідуальне використання методик, що дозволяють співвивчення іноземної мови та мовної культури;
- невелика кількість годин, розрахованих на засвоєння різних аспектів мови;
- нерегулярне застосування ресурсів іноземної мови у мовленні в культурно обумовлених ситуаціях спілкування та взаємодії. Наслідком цього є низька мотивація студентів до розвитку знань про культуру загалом, про мовленнєву культуру зокрема.

При формуванні комунікативної культури студентів в умовах міжнаціонального спілкування слід більше орієнтуватися на розвиток мовних умінь та навичок студентів у контексті взаємозв'язку мови та культури. По суті, це вивчення мови та культури народу – носія мови. Це важливий постулат вимагає шанобливого ставлення до реалізації правила «мова народу – культура народу».